

АГЕНЦИЯ ПО ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

**ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ
2010**

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 19, ал. 2, т. 12 от Закона за обществените поръчки. Той съдържа постигнатите резултати и изводи от дейността на Агенцията по обществени поръчки, поставените пред нея цели за следващата година, както и данни за съществените показатели, характеризиращи системата на обществените поръчки в България през 2010 година.

СИСТЕМА НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

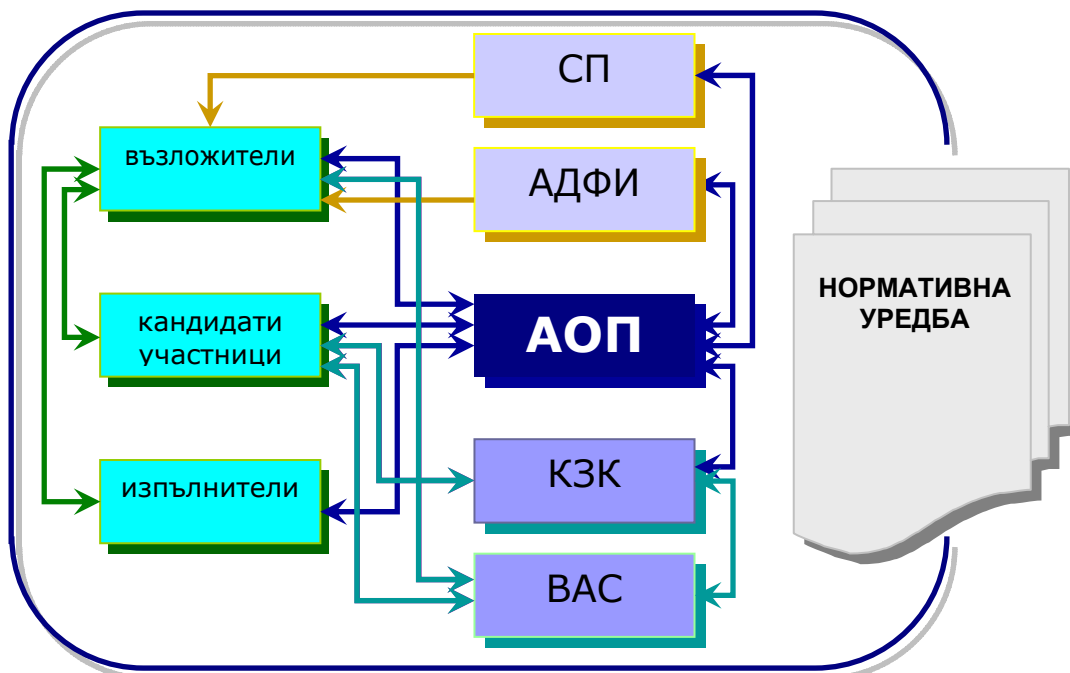
Системата на обществените поръчки в България следва да се разглежда като част от общата европейска система, подчинена на единни правила, регламентирани с приложимите европейски директиви и регламенти. Тя представлява комплекс от обществени отношения, които възникват във връзка с подготовката, провеждането, възлагането, обжалването, контрола и методологията на обществените поръчки.

Резултатите от нейното действие трябва да се разглеждат в контекста на икономическата среда, общото състояние на правната рамка в страната и ангажиментите, които България е поела в рамките на ЕС.

Като цяло, системата на обществените поръчки е от съществено значение за управлението и разходването на бюджетните средства и средствата, предоставени от европейските фондове.

Нейното правилно функциониране влияе пряко върху ефективността на разходите на държавата. Конкретните показатели, които я характеризират са основание за предприемане на действия, преследващи определен резултат.

На схемата по-долу е представена съвкупността от органи и лица, с непосредствено значение за провежданите процедури и възлаганите договори.

От схемата е видна ролята на Агенцията по обществени поръчки като централно поставен участник, практически свързан с всички останали органи и субекти. Тя е фактор за реализирането на пълноценна политика в областта на обществените поръчки, посредством вменените ѝ функции. Тяхната реализация налага постигането на тясно взаимодействие и еднопосочност в действията със следните институции:

- Сметна палата на Република България (СП) - орган за контрол върху дейността на възложителите, разходващи бюджетни средства;
- Агенция за държавна финансова инспекция (АДФИ) - орган, чрез който се реализира административно-наказателната отговорност по Закона за обществените поръчки;
- Комисия за защита на конкуренцията (КЗК) - орган, отговорен за обжалването на процедурите за обществени поръчки като първа инстанция;
- Върховен административен съд (ВАС) – съдебен орган, пред който се обжалват процедурите за обществени поръчки на втора инстанция

От своя страна компетентните органи, както и останалите субекти, са носители на съответните задължения и отговорности, предвидени в националното законодателство по обществени поръчки, което включва:

- Закон за обществените поръчки (ЗОП);
- Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки (ППЗОП);
- Наредба за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП);
- Наредба за възлагане на специални обществени поръчки (НВСОП);
- Наредба за осъществяване на предварителен контрол върху процедури за обществени поръчки, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове;
- Наредба за провеждане на конкурси в устройственото планиране и инвестиционното проектиране.

Към нормативната уредба следва да се причислят и намиращите пряко приложение регламенти на Европейската комисия, посредством които се определят приложимите прагове за възлагане на обществени поръчки, стандартните формуляри за публикуване на обявления и информация, и Общия терминологичен речник, свързан с обществените поръчки.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Агенцията по обществени поръчки има за цел да подпомага министъра на икономиката, енергетиката и туризма при осъществяване на държавната политика в областта на обществените поръчки. Тя е компетентен орган, отговорен за подготовката на проекти на нормативни актове, разработване на методология, както и за осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност върху процедурите на етапа на тяхната подготовка.

Отговорностите и функциите на АОП, подробно разписани в чл. 19, ал. 2 от ЗОП, са насочени към осигуряване на законосъобразност при възлагане на обществени поръчки, както и за прилагането на хоризонтална политика на общността, свързана

с ефективно разходване на публични средства, включително и тези от европейските фондове, при спазване принципите на публичност, прозрачност и лоялна конкуренция.

Агенция по обществени поръчки – функции, правомощия и състав

Агенцията по обществени поръчки е създадена с Постановление на Министерски съвет (МС) №56 от 12.03.2004 година като юридическо лице, със статут на изпълнителна агенция към министъра на икономиката, енергетиката и туризма. Създаването ѝ е акт, с който за първи път в България се установява самостоятелна административна структура с ясно очертани правомощия в системата на обществените поръчки.

АОП се ръководи и представлява от изпълнителен директор, назначен от министъра на икономиката, енергетиката и туризма, след съгласуване с министър-председателя. Основните функции на ръководителя на агенцията са регламентирани в чл. 19, ал. 2 от Закона за обществените поръчки и са детайлно развити в Устройствения правилник на АОП. При осъществяване на своите правомощия изпълнителният директор се подпомага от администрация, която в зависимост от изпълняваните дейности се дели на обща и специализирана.

Обща администрация

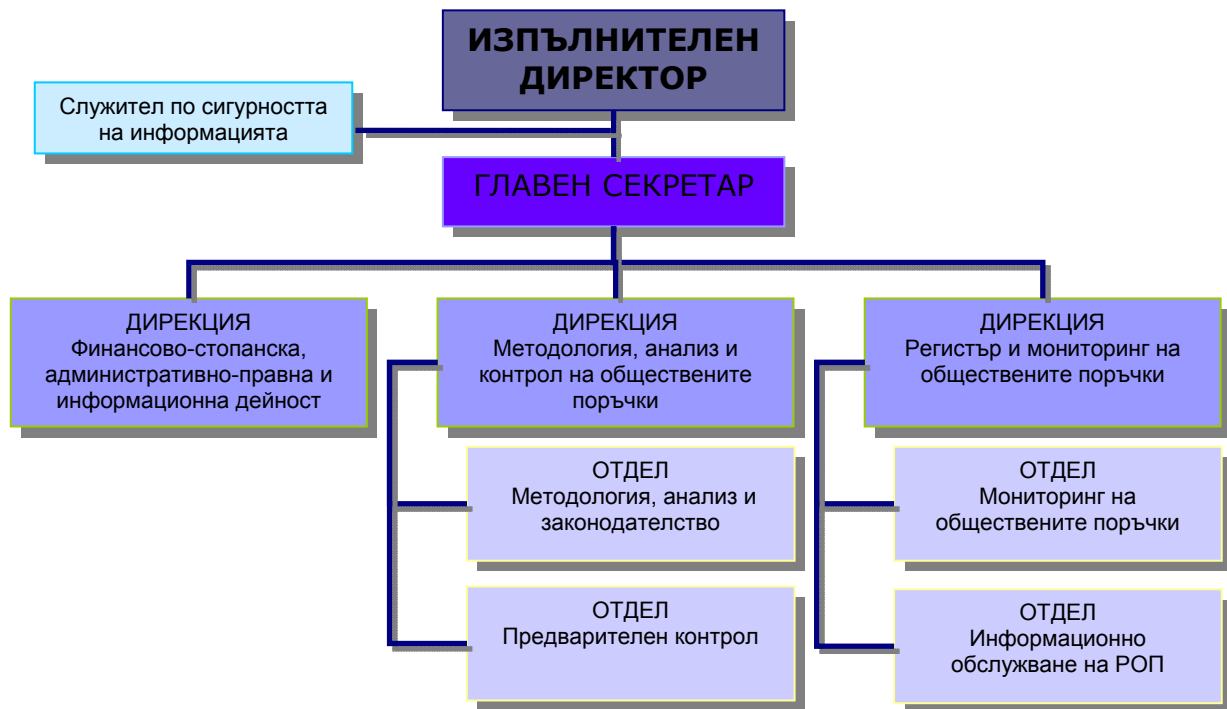
Дирекция *"Финансово-стопанска, административно-правна и информационна дейност"* - осъществява финансово-счетоводната и отчетната дейност на агенцията; осигурява изпълнението на бюджета и осъществява предварителен контрол за законосъобразност при разходването на бюджетните средства; осигурява технически дейността на изпълнителния директор и на специализираната администрация, както и дейностите по административно обслужване на гражданите и юридическите лица.

Специализирана администрация

Дирекция *"Методология, анализ и контрол на обществените поръчки"* – подготвя методически указания; обобщава и анализира практиката по прилагането на Закона за обществените поръчки; участва в разработването на проекти на нормативни актове; осъществява предварителен контрол; участва в работните групи и заседанията на Консултативния комитет по обществени поръчки към Европейската комисия.

Дирекция *"Регистър и мониторинг на обществените поръчки"* - изгражда и поддържа Регистър на обществените поръчки и Портал на обществените поръчки; осъществява мониторинг на информацията, подлежаща на вписване в РОП; изследва и въвежда най-добрите практики при възлагането на електронни обществени поръчки.

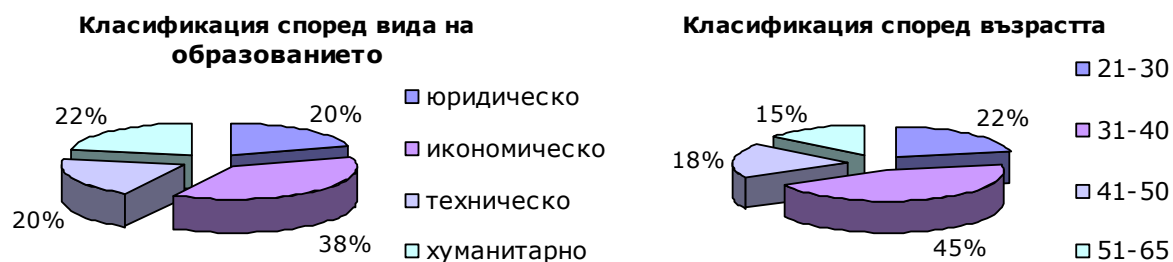
В графичен вид структурата на агенцията и съставните ѝ елементи до ниво отдел могат да се проследят нагледно посредством представената схема:

Чрез така изградената структура се цели изпълнение на регламентираните в законодателството правомощия, които могат да бъдат обобщени в следните основни групи:

- Развитие на законодателството;
- Предоставяне на методология, подпомагане на субектите на обществени поръчки и популяризиране на добрите практики;
- Упражняване на предварителен контрол по прилагане на законодателството;
- Реализиране на вътрешно и международно сътрудничество;
- Осигуряване спазването на принципите за публичност и прозрачност;
- Поддържане на Регистър на обществените поръчки /РОП/ и портал на АОП, извършване на мониторинг на информацията, подлежаща на вписване в РОП.

Съгласно Устройствения правилник на АОП, общата численост на персонала е 65 щатни бройки, от които 56 държавни служители и 9 – служители по трудово правоотношение. Към 31 декември 2010 година са заети 55 щатни бройки, разпределени съответно - 42 в специализирана администрация и 13 в обща. Преобладаващата част от служителите (около 70%) имат образователна степен магистър. На графиката по-долу е показано разпределение на заетите експерти в зависимост от техния образователен профил.

Изпълнение на бюджета на АОП за 2010 година

На основание чл. 34 от Закона за устройството на държавния бюджет, утвърденият бюджет на Агенцията по обществени поръчки за 2010 година е 1138652 лв. Изпълнението на разходите на Агенцията спрямо утвърдения план за годината е 92.58 %.

ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ, ПОСРЕДСТВОМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ФУНКЦИИТЕ И ЗАДАЧИТЕ

Развитие на законодателството

Основните приоритети и цели, които АОП постави пред себе си през 2010 г. на първо място бяха свързани с актуализиране на нормативната уредба. За изпълнение на тази цел през изминалата година продължи работата върху проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (ЗИДЗОП), изготвен още през втората половина на 2009 година. С него се въведоха всички задължителни изисквания на Директива 2007/66/ЕО, отнасящи се до реда за обжалване на процедурите за възлагане на обществени поръчки. Поради това и по-важните промени, застъпени в законопроекта са свързани със системата за обжалване – напр. въведеното автоматично спиране на процедурата в случаите на обжалване на решението на възложителя за избор на изпълнител. Друго съществено изменение се отнася до новите и специфични основания за недействителност на договори за обществени поръчки – когато те са сключени при сериозни нарушения на закона, както и в случаите на незаконосъобразно прилагане на договаряне без обявление или неправомерно позоваване на изключенията от приложното поле на закона. Проектът включва промени и в други текстове на закона, насочени към прецизиране на нормативната уредба и улесняване практиката по прилагането му. Съществено изменение от тази група е възможността за отстраняване на пропуски и недостатъци при документите за подбор след подаване на офертите с цел да се избегне формалното отстраняване на участници от процедурата. Със законопроекта се въвеждат и основните изисквания на Директива 2009/33/ЕО за насърчаване на чисти и енергийноэффективни превозни средства. На 10.03.2010 година, на свое заседание МС прие с решение законопроекта, а на 24.06.2010 година ЗИДЗОП е гласуван и от Народното събрание.

Законът е обнародван в ДВ, бр. 52 от 09 юли 2010 година и се прилага от 13 юли същата година.

Промените в ЗОП от м. юли 2010 година наложиха необходимостта от изменения в някои от подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, с цел те да се приведат в съответствие със закона.

През втората половина на 2010 година АОП изготви проект на Постановление на МС, с който се направиха промени в Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (ППЗОП); Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП); Наредбата за осъществяване на предварителен контрол върху процедури за обществени поръчки, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове; Наредбата за възлагане на специални обществени поръчки (НВСОП) и Устройствения правилник на агенцията. Постановлението е прието от МС на 20.10.2010 година и е обнародвано в ДВ, бр. 86 от 02 ноември 2010 година. Промените в ППЗОП и НВМОП кореспондират със съответните изменения в разпоредбите на закона. В Устройствения правилник са допълнени и прецизирани правомощията на изпълнителния директор на агенцията. Направено е и преразпределение на функциите и задачите между съответните дирекции на АОП.

В изпълнение на функциите си, през 2010 година агенцията е предоставила становища при съгласуване на следните проекти на нормативни актове:

- проект на ПМС за създаване на Централен орган за обществени поръчки (ЦООП) за нуждите на органите на изпълнителната власт;
- проект на ПМС за изменение и допълнение на Постановление № 55 на МС от 2007 година за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на ЕС, Програма ФАР на ЕС и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство;
- проект на Решение на МС за одобряване на проект на Програма за сътрудничество в областта на културата между Министерството на културата на Република България и Министерството на културата на Република Македония за периода 2010-2012 година;
- проект на Постановление за допълнение на Наредбата за възлагане на специални обществени поръчки.

Агенцията е изразила становище и по проект на съвместни Указания по прилагане на ПМС № 112 от 04.06.2010 година за създаване на Централен орган за обществени поръчки за нуждите на органите на изпълнителната власт.

Методология, подпомагане на субектите на обществени поръчки и популяризиране на добрите практики.

■ Методология

Предоставянето на методическа помощ за всички субекти, които имат отношение към възлагането и изпълнението на обществени поръчки е една от най-важните функции на АОП. Тази дейност ангажира в най-висока степен административния капацитет на една от специализираните дирекции. Посредством функцията по методология, агенцията налага правилно разбиране за начина, по който следва да се прилагат

правните норми и създава условия за утвърждаване на единни и непротиворечиви практики при възлагането на обществени поръчки. Тя се реализира посредством следните основни форми:

Отговори на писмени запитвания

Централно място сред способите за оказване на методическа помощ е предоставянето на указания чрез отговори на писмени запитвания. В изпълнение на заложените за периода 01.01.-31.12.2010 година цели, агенцията е изразила писмени становища в отговор на над 350 писма, съдържащи въпроси по прилагане разпоредбите на закона и подзаконовите нормативни актове.

Практиката да се отправя запитване по повод на конкретно възникнал казус продължи и през тази година, като се отбелязва лек ръст на отправените официални запитвания спрямо 2009 година. Прегледът показва, че най-многобройни са въпросите, отправяни от администрацията на изпълнителната власт, следвани от кметовете на общини, секторните възложители, лечебни и учебни заведения. Не са редки и случаите на запитвания от кандидати, участници и изпълнители на обществени поръчки, както и от други специалисти, работещи в областта – консултанти, експерти и др. Въз основа на данните може да се направи обоснован извод, че възложителите на обществени поръчки в най-голяма степен се ползват от методическата помощ, предоставяна от АОП. По отношение естеството на запитванията се запази тенденцията за поставяне на сложни казуси, които изискват задълбочено изследване. Все по-често са застъпени въпроси, относно различни аспекти на изпълнението на договорите за обществени поръчки, възможностите за тяхното изменение и прекратяване. Нараства и броят запитвания, свързани с отделните етапи от възлагането на процедури за обществени поръчки, за чието изпълнение се разходват средства от европейските фондове.

Публикации на Портала за обществени поръчки

На портала на агенцията се публикуват методически указания свързани с най-често задавани въпроси по прилагането на закона. През 2010 година са публикувани три указания, както следва:

- остава нововъведеното изискване за изпращане на информация за договори, които попадат в изключенията на ЗОП;
- второто е свързано с изискванията за енергийна ефективност при възлагане на обществени поръчки за доставка на оборудване и превозни средства, приети на основание § 6 от ПЗР на Закона за енергийната ефективност, разработено съвместно с Агенцията за енергийна ефективност;
- В третото се коментира изискването за вписване в Централния професионален регистър на строителя, когато участник в процедурата е чуждестранно лице.

Преки консултации

Провеждането на преки консултации е друг способ за оказване на непосредствена методическа помощ за прилагане на нормативната уредба в областта на обществените поръчки. Тази форма на подпомагане е предпочитана от заинтересованите лица, когато е трудно чрез писмена кореспонденция да се обсъдят комплексно всички относими към случая факти и обстоятелства.

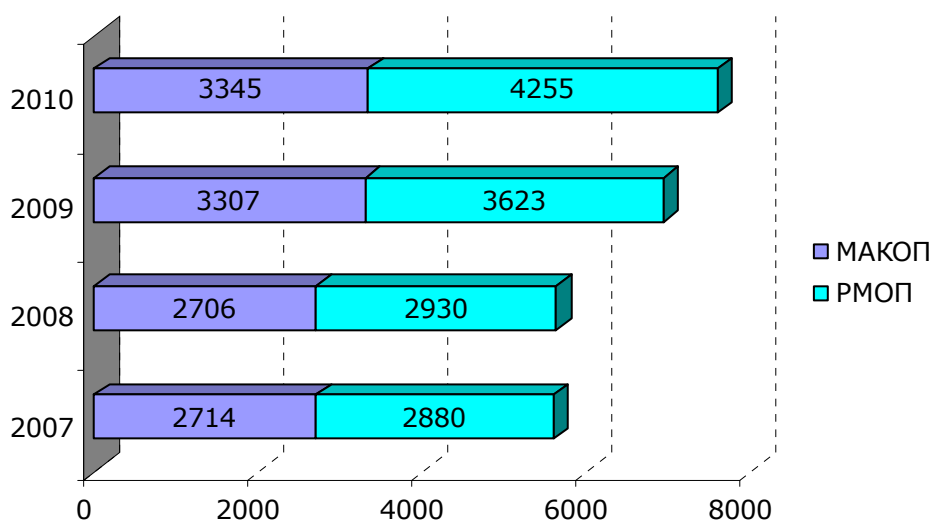
През 2010 година се наблюдава повишен интерес към провеждане на подобни консултации. За отчетния период в агенцията са проведени 80 консултации, като в преобладаващите случаи инициатори на срещите са били представители на централната администрация, както и кандидати и участници в процедури. Обект на най-много дискусии с възложители са били измененията в нормативната уредба, законосъобразното прилагане на основанията за договаряне и осъществения от АОП предварителен контрол върху процедури за обществени поръчки, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове.

При консултациите, проведени с кандидати и участници най-често обсъжданите теми са относно поставените от възложителя критерии за подбор, избраната методика за оценка на офертите, както и основанията за отстраняване от участие в процедурите.

"Гореща" телефонна линия

Поддържаните от агенцията горещи телефонни линии са друго средство за оказване на методическа помощ. Предоставени са две независими линии – за консултации по прилагане на законодателството и за въпроси, отнасящи се до работата с образците и приложния софтуер за тяхното попълване. Дейността позволява още в момента на установяване на проблем, свързан с процесите на възлагане или участие в процедурите за възлагане на обществени поръчки, заинтересованата страна да получи незабавно и адекватно съдействие от страна на дежурния експерт. Това е и способът за административно обслужване, до който най-много потребители прибегват, особено в случаите на необходимост от даване на спешни насоки за правилното прилагане на закона и подзаконовата нормативна уредба.

Една от поставените цели на АОП беше реализирането на минимум 7000 консултации на дежурните телефони. За 2010 година са регистрирани общо 7600 обаждания, от които 4255 с искане за практически и 3345 за методически указания.

Данните показват, че най-многобройни са запитванията, постъпили от общините – около 40 %. В повечето случаи, в рамките на едно обаждане се обсъждат по няколко въпроса.

Упражняване на предварителен контрол върху обществените поръчки

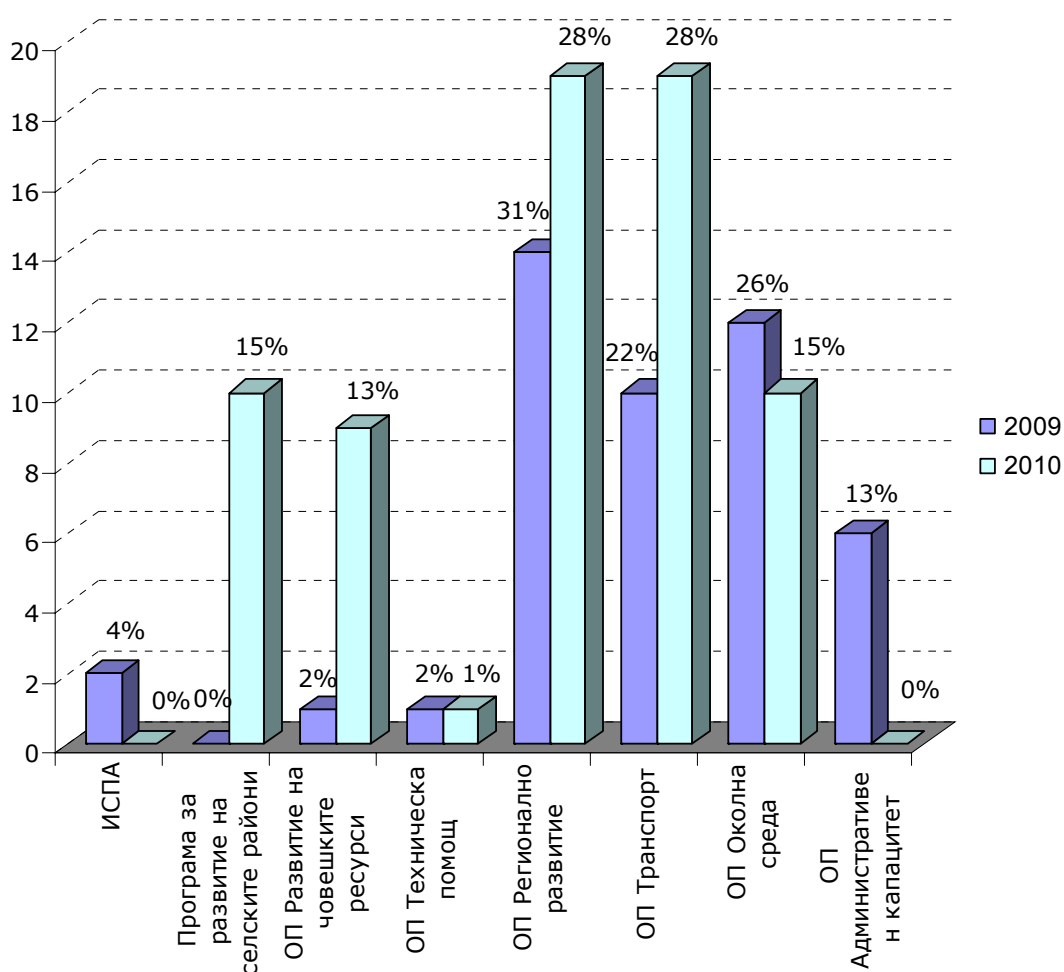
■ Предварителен контрол върху обществени поръчки, финансирани със средства от Европейските фондове

За да се оцени ролята на предварителния контрол е важно да се има предвид, че от една страна посредством обществените поръчки се осигурява институционалното функциониране на държавата, а от друга те са един от най-устойчивите сектори за стопанска инициатива и способ за реализиране на доходи от стопанска дейност.

Наличието на планирани бюджетни и извънбюджетни средства, както и осигуреното европейско финансиране за инвестиционни и социални проекти, посредством ясни и публично оповестени механизми, насочи вниманието и усилията на икономическите субекти към участие в процедури за възлагане на обществени поръчки. Това от своя страна оживи значително пазара на обществените поръчки. В тази връзка, предварителният контрол върху процедури, финансирани с европейски средства, осъществяван от АОП, се явява способ за подпомагане възложителите в процеса на законосъобразното възлагане и разходване на публични средства. Доколкото правилата за възлагане на обществените поръчки са нормативно определени в националното законодателство, въз основа на общоевропейската законодателна рамка, то взаимоотношенията между субектите продължиха да се развиват в съответствие с принципите на публичност и прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация (чл. 2 от ЗОП).

Направените изменения и допълнения на Закона за обществените поръчки, в сила от 13.07.2010 година, рефлектираха и върху обхвата на предварителния контрол. Анализът на данните през 2009 година показва, че извън обсега на осъществявания предварителен контрол върху процедури, финансирани с европейски средства, остават немалък брой обществени поръчки за доставки и услуги, които имат висока стойност, и за чието изпълнение се разходват значителни по обем средства. Това обстоятелство наложи промяна в чл. 19, ал. 2, т. 22, б. "б" от ЗОП относно обхвата на процедурите с обект "услуга" и "доставка", които подлежат на предварителен контрол. В резултат от изменението отпадна прилагането на второто условие за наличие на установени нарушения при бенефициента през последните две години, за които има влязло в сила наказателно постановление или решение на орган по обжалване.

През 2010 година обект на предварителен контрол по чл. 19, ал. 2, т. 22 от ЗОП са били 68 проекта на документации. Видно от графиката по-долу, налице е динамична промяна в обхвата на проверените процедури през отчетната година спрямо данните от 2009 година.

Най-висок дял заемат процедурите, финансирани със средства по оперативните програми "Транспорт" и "Регионално развитие" - по 28% от всички проверени проекти на документации. При съпоставяне с данните от 2009 година се установи, че идентичният резултат отразява различни тенденции за всяка от посочените по-горе оперативни програми. През 2009 година дялът на проверените проекти на документации по ОП "Регионално развитие" е бил над 2/3 от всички процедури, докато през 2010 година се регистрира значителен спад по този показател. Резултатът, постигнат по ОП "Транспорт" сочи известен ръст спрямо 2009 година, когато малко над 1/5 от общия обем проверени документации са финансирани по тази програма. Обществените поръчки, финансирани по ОП "Транспорт" имат най-висока обща стойност спрямо обществените поръчки, финансирани по останалите програми.

Повече от три пъти се е увеличил броят на проверените процедури по оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" - 13% от всички процедури, като през 2009 година едва 4% от процедурите по тази оперативна програма са попаднали в обхвата на предварителния контрол.

15% от всички проверени през отчетния период процедури са финансирани по оперативна програма "Околна среда". Налице е спад спрямо данните от 2009 година,

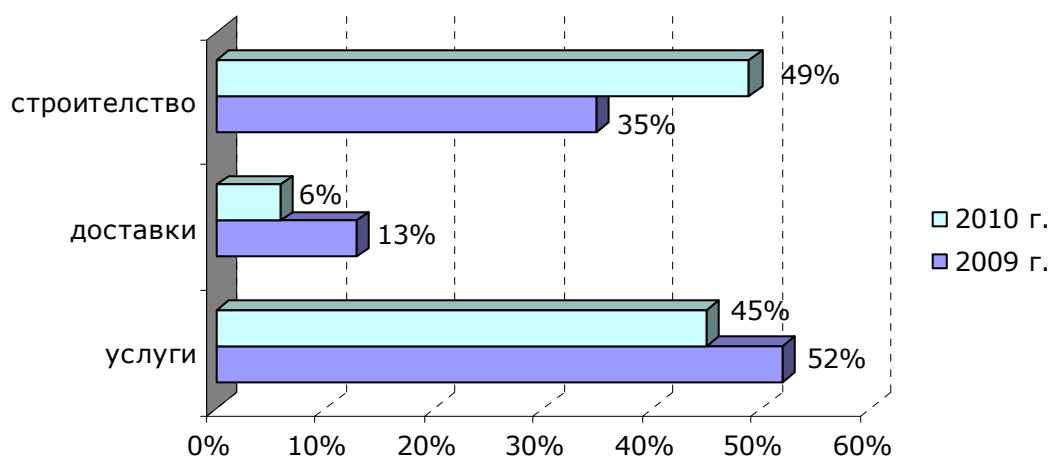
които сочат, че над 1/3 от проверените процедури са свързани с възлагане на обществени поръчки за изпълнение на договори в областта на околната среда.

За първи път през 2010 година обект на предварителен контрол са процедури, финансирани по "Програма за развитие на селските райони". Те съставляват 15% от общия обем проверени процедури като този резултат е съпоставим с дела на процедурите, проверени по ОП "Околна среда" и ОП "Развитие на човешките ресурси" за същия период.

През отчетната година в АОП не са постъпвали проекти на обявления и проекти на документации за упражняване на предварителен контрол върху процедури, финансирани с европейски средства по Оперативна програма "Конкурентноспособност". Това се дължи на факта, че не са били налице изискванията по чл. 19, ал. 2, т. 22 от ЗОП за упражняване на предварителен контрол върху процедури за възлагане на обществени поръчки, чието финансиране е осигурено по посочените програми.

Обективната оценка относно отчета на дейността изисква да се отбележи, че обемът процедури, върху които е упражнен този контрол зависи както от напредъка на всяка от оперативните програми и одобрените за финансиране проекти, така и от подготовката на бенефициентите за усвояване на европейски средства чрез възлагане на обществени поръчки.

В зависимост от обекта на обществените поръчки най-голям дял заемат процедурите за строителство – 49%, следвани от процедурите за предоставяне на услуги – 45%, и тези за доставки - 6%. В сравнение с данните от 2009 година броят на процедурите с обект "строителство", обхванати от предварителния контрол, е нараснал значително.

Направената констатация намира потвърждение и от данните за профила на възложителите, чиито процедури са били обект на този вид контрол – най-голяма активност сред тях са проявили Агенция "Пътна инфраструктура" и Държавно предприятие "Национална компания "Железопътна инфраструктура". Следва да се отбележи, че в края на втората година от осъществяването на предварителния контрол, възложителите, попадащи в неговия обхват показват значително по-добро познаване на законодателството в областта на обществените поръчки. Въпреки това,

продължават да срещат затруднения с прилагането на отделни разпоредби на закона. Едни от най-често констатираните несъответствия при изготвяне на проекти на документации за участие в процедури за възлагане на обществени поръчки, финансирани със средства от европейските фондове са:

- смесване на изискванията за подбор на кандидатите или участниците с показателите за оценка на подадените оферти;
- включване на субективни /неизмерими/ показатели за оценка на офертите;
- определяне на необосновано завишени, спрямо предмета и стойността на обществената поръчка, изисквания за икономическо и финансово състояние, технически възможности и квалификация на кандидатите и участниците;
- формулиране на ненужни, обикновено административни изисквания към участниците, чието удостоверяване реално не оказва влияние върху годността на лицата да участват в процедурата.

С цел отстраняване на тези несъответствия на етапа на откриване на процедурите за възлагане на обществени поръчки, агенцията дава препоръки за тяхното отстраняване.

За разлика от грешки, които често пъти се дължат на недостатъчен практически опит и/или липса на специализирани знания от страна на възложителя, налице са и пропуски, допуснати поради подценяване или пренебрегване на информация, която е съществена за кандидатите и/или участниците в процедурата. Към тези грешки могат да се причислят:

- планиране и провеждане на процедура, без за същата да е публикувано предварително обявление (чл. 45а от ЗОП);
- липса на съществена информация в обявлението за обществена поръчка, чието наличие е задължително по закон (чл. 25, ал. 2 от ЗОП) като: количество или обем на поръчката, условия и начин на плащане, информация относно обособените позиции, показатели за оценка на офертите и други;
- несъответствие между съдържанието на образците и указанията, дадени в проекта на документацията.

Следва да се отбележи, че през отчетния период, проверените проекти на документации се отличават с ясна структура на съдържанието и логична последователност на предоставената информация. В по-голямата част от тях са включени, или взети под внимание, препоръките и указанията дадени от АОП във връзка с предходни процедури на възложителя, върху които е бил упражнен предварителен контрол. Тези резултати показват по безспорен начин ефекта от осъществявания контрол – както за законосъобразното обявяване на процедурите за възлагане на обществени поръчки, така и като своеобразен методически способ за подпомагане на възложителите.

През 2010 година осъществяването на предварителен контрол върху процедури, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове по чл. 19, ал. 2, т. 22 от ЗОП се утвърди като значима и навременно отредена функция на АОП. Това от своя страна даде на възложители, съобразили се с констатациите и препоръките на АОП разумна увереност, че процедурите, преминали предварителен контрол ще бъдат открити в съответствие с изискванията на закона.

За отчетния период се извърши проверка на проектите на документации за провеждане на процедури за избор на изпълнител на едни от най-големите инфраструктурни проекти от национално значение, отличаващи се със сложни дейности и изискващи сериозни по обем инвестиции ("Допълнително проектиране и строителство на автомагистрала "Тракия", Лот 4 и автомагистрала "Марица", Лот 1 и 2; "Модернизация на железопътен участък Септември-Пловдив - част от Транс-европейската железопътна мрежа" и "Пловдив-Бургас - част от Паневропейски транспортен коридор VIII" и други).

В резултат на осъществения предварителен контрол са извършени проверки с обща прогнозна стойност от около 1 900 000 000 лв., на дългосрочни и общественозначими проекти, чиято реализация е от първостепенно значение за националната икономика.

В края на втората година от изпълнението на тази дейност, част от постигнатите резултати са свързани с:

- по-висока степен на отговорност от страна на възложителите към подготовката и обявяването на процедурите за възлагане на обществени поръчки;
- добавяне на стойност при управление на процесите по възлагане на обществени поръчки и при законосъобразното разходване на публичните средства;
- даване на конкретни индикации и практически препоръки към управляващите органи, междинните звена и възложителите по отношение на допусканите грешки и несъответствия при изготвяне на документациите за възлагане на обществени поръчки, както и препоръки за тяхното отстраняване;
- изграден експертен състав от служители на АОП, отговорни за контрола и изготвянето на докладите за съответствие между проекта на документация с изискванията на закона.

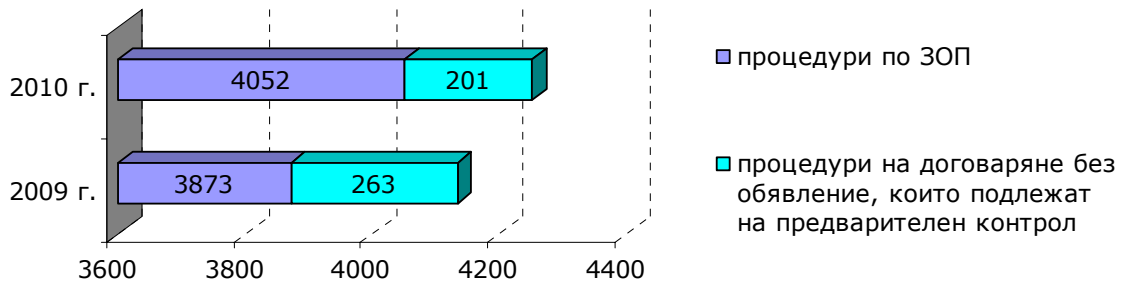
Най-същественият резултат от изпълнение на тази функция е, че АОП се припознава като гарант за защита на обществения интерес. Предвид факта, че предварителният контрол по чл. 19, ал. 2, т. 22 от ЗОП обхваща такива обществени поръчки, към чието възлагане и изпълнение има засилен обществен интерес, с основание може да се твърди, че във все по-голяма степен тази функция ще способства за ефективното и правомерно усвояване на европейските средства.

■ Контрол върху процедури на договаряне без обявление

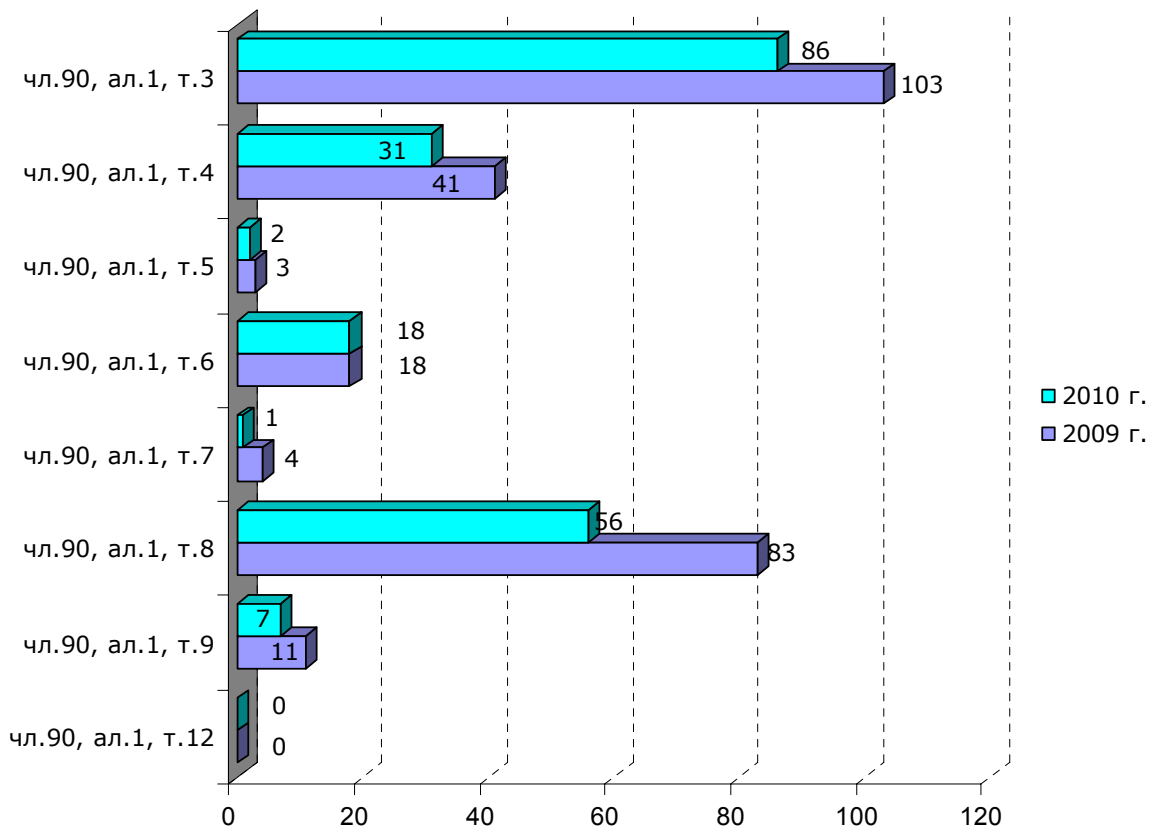
В края на втората година от осъществяването на предварителния контрол по чл. 19, ал. 2, т. 24 от ЗОП данните сочат за намаляване на процедурите договаряне без обявление спрямо общия брой обявени процедури за възлагане на обществени поръчки.

През 2010 година са обявени 201 процедури на договаряне без обявление, които са обект на предварителен контрол. Видно от графиката по-долу се наблюдава спад в броя на договарянията (263 през 2009 г.) и за разглеждания период те съставляват 5 % от общия обем процедури, проведени по реда на ЗОП. Съпоставен към почти 10%-я ръст на обявените от възложителите процедури по реда на ЗОП през 2010 г.

този показател може недвусмислено да се тълкува като закономерно постижение от осъществявания предварителен контрол.

По отношение заключенията на предварителния контрол, свързани със законосъобразността на избраната процедура на договаряне без обявление, АОП е изразила положително становище в 66% от случаите, докато през 2009 г. едва в 54% от обявените договаряния агенцията е приела избора на възложителя за правно обоснован. Налице е видима тенденция към законосъобразно възлагане на обществени поръчки чрез този вид процедура, предвид строго ограничения ѝ обхват. Разпределението на процедурите според използваното от възложителя правно основание е видно от следната диаграма:

Относно избора на включените в ЗОП основания за провеждане на договаряне без обявление се установи, че възложителите най-често се позовават на условията на чл. 90, ал. 1, т. 3 от ЗОП. Прилагането на тази разпоредба предполага наличие на

авторски, други права на интелектуална собственост или изключителни права, придобити по силата на закон или административен акт. Делът на договарянията, за които обективно са били налице тези условия заема 58%. В сравнение с 2009 година (41 %) този процент е нараснал чувствително. Това се дължи на факта, че една съществена част от възлаганите обществени поръчки е за дейности, чието изпълнение е уредено в специален нормативен акт (напр. Закон за авторското право и сродните му права, Закон за енергетиката и други). Използването на това правно основание е индикатор за законосъобразност, тъй като в повечето случаи, то е обвързано с факти и обстоятелства, които са обективно проверими. Тази особеност способства за коректното прилагане на условието по чл. 90, ал. 1, т. 3 от закона.

Показателни за изпълнението на целите на АОП са и резултатите, свързани с използването на основанието по чл. 90, ал. 1, т. 8 от ЗОП. То се отнася до наличие на непредвидени обстоятелства, поради които е необходимо възлагане на допълнителна услуга или строителство на същия изпълнител, при условията на действащ договор. Ако данните през 2009 г. показват, че в 41 % от обявените договаряния възложителите са се позовали на това основание, то през отчетния период техният дял възлиза на 28 %. Установеното намаление налага извода, че посредством изготвените от агенцията становища е постигната по-висока степен на отговорност при съблюдаване и преценка на условията за откриване процедура на договаряне без обявление. Това основание е едно най-спорните и усилията на агенцията са насочени към неговото ограничаване. Може да се допусне, че е внесена необходимата яснота сред възложителите във връзка със строго ограничените обстоятелства, чието наличие позволява да се пристъпи към този вид процедура, от което произтича и отчетения резултат.

Аналогична тенденция се наблюдава и по повод основанието по чл. 90, ал. 1, т. 4 от ЗОП, относно възникване на "непреодолима сила". Данните сочат, че през 2010 година 15 % от договарянията са обявени по този ред, докато през 2009 година те са били 20%.

Предвид факта, че изборът на основанията на чл. 90, ал. 1, т. 4 и 8 от ЗОП зависи единствено от преценката на възложителя, доколко дадените обстоятелства обективно съответстват на законовите условия, то може да се обоснове предположение, че този вид контрол е способствал за тяхното правомерно прилагане.

Осъществяването на предварителния контрол постига основната цел на възприетия превантивен подход, а именно, намаляване и ограничаване случаите на използване процедура на договаряне без обявление, освен в разрешените от закона случаи.

Също така следва да се отбележи, че общо за двегодишния период (от началото на 2009 г.), през който АОП извършва предварителния контрол на процедурите на договаряне без обявление са публикувани общо 464 бр. становища. Възможността за публичен достъп и изключително широкият кръг от факти, обстоятелства и доказателства, коментирани и анализирани в процеса на проверка, позволи на възложителите още на етапа преди откриване на процедурата да разполагат с необходимата информация по отношение сходни фактически обстановки по договаряния, открити от други възложители, както и за конкретните констатации на АОП по вече проверени договаряния. Отчетените резултати обосновават необходимостта изпълнението на тази дейност да продължи с цел преодоляване

риска от въздействие и проявление на корупционни механизми при този вид процедура, предвид липсата на публичност и прозрачност.

■ Подпомагане на субектите на обществени поръчки

Организиране и провеждане на обучения

През 2010 година Агенцията по обществени поръчки продължи да провежда обучения и семинари, насочени към различните субекти на обществените поръчки. Освен като самостоятелен организатор, агенцията участва в множество такива мероприятия съвместно и с други институции. Темите обхващат широк спектър от въпроси, свързани с възлагането, контрола и обжалването на процедурите. Голяма част от обученията са свързани с промените в законодателството в областта на обществените поръчки. Обхватът на участниците в събитията, включва експерти, заети в сферата на държавното и местно управление, представители на публичноправни организации, кандидати, участници и други заинтересовани лица.

Равносметката за 2010 година показва, че са проведени над 20 обучения, реализирани самостоятелно от АОП или съвместно с други институции, които са обхванали приблизително 600 обучени лица от публичния и частния сектор.

През първото тримесечие на отчетния период са проведени две обучения, в които са взели участие лектори от АОП. Представени са теми, свързани с практически и правни проблеми при възлагането на обществени поръчки, предварителен контрол на проектите на документация и съдебната практика по прилагането на ЗОП.

През месец април, по инициатива на Главна дирекция "Вътрешен пазар и услуги" на Европейската комисия, чрез финансовата подкрепа на Оперативна програма "Техническа помощ", АОП организира две обучения. Първото от тях е на тема "Прилагане на европейските директиви при възлагане на обществени поръчки", а второто обучение е посветено на "Обществени поръчки. Администриране, оперативен мониторинг и отчетност на договорите". Участие в събитията взеха представители от администрацията на местно и регионално ниво и експерти от управляващите органи на Оперативните програми и Междинните звена.

През 2010 г. са организирани три съвместни обучения с Държавната агенция за национална сигурност, на тема "Управление на корупционния риск в публичната администрация и прилагането на мерки срещу изпирането на пари". В тях са взели участие 44-ма служители от министерства и агенции.

Във връзка с направените изменения в нормативната уредба през 2010 година лектори на агенцията са взели участие в следните тематични семинари:

- "Промените в Закона за обществените поръчки" – организатор: Министерство на отбраната;
- "Актуални и спорни въпроси по прилагането на обществените поръчки. Изменения и допълнения в Закона за обществените поръчки в сила от 2010 година" - обучение на служители на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма;
- Два семинара в гр. Велико Търново и гр. Пловдив, организирани от Министерство на вътрешните работи (МВР), за обучение на служители на министерството на тема "Промени в нормативната уредба в областта на

обществените поръчки. Предварителен контрол. Често допускани нарушения при възлагането”;

- “Изменения и допълнения в Закона за обществените поръчки в сила от 2010 година” - обучение на служители на Министерството на финансите и Национална агенция по приходите;
- "Нови моменти в нормативната уредба на обществените поръчки. Зелени обществени поръчки. Управление на процесите по възлагане.", с. Лозенец, организатор – Върховен касационен съд.

През отчетната година са организирани и проведени практически обучения в оборудваната за целта учебна зала на АОП, сред които обучение на служители от МВР на тема: „Практически умения при работа със специализирания софтуер „Редактор на форми” и Портала за обществени поръчки”.

Проведените събития спомогнаха както за повишаване квалификацията на служители, участващи в процеса на подготовка и възлагане на обществени поръчки, така и за обмен на добри практики между основните субекти в системата.

Зелени обществени поръчки

Агенцията по обществени поръчки продължи политиката за популяризиране на зелените поръчки при възлагането на стоки и услуги, тъй като те имат по-малък неблагоприятен ефект върху околната среда, като същевременно стимулират развитието на иновативни продукти.

През 2010 година акцентите за изпълнение на тази политика бяха:

- провеждане на обучения сред възложителите за ползите от възлагане на зелени обществени поръчки и тяхната правна уредба;
- издаване на указания с практическа насоченост за постигане на по-висока енергийна ефективност при възлагане на определени продуктови групи;
- изработване на национален стратегически документ за развитие на зелените обществени поръчки.

В сътрудничество с Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи към Министерството на труда и социалната политика се състоя специализирано двудневно обучение за възложители от централната и местната администрация. Организираното обучение бе на тема “Обществени поръчки с екологични критерии – подготовка, възлагане и изпълнение”. Основните модули включваха ролята на зелените обществени поръчки, представяне на Наръчника за екологичния характер на обществените поръчки, както и на основните продуктови групи, които имат разработени еко-критерии.

Във връзка с необходимостта от постигане на ефективност на разходите и провеждане на цялостна политика за използване на технологии, които щадят околната среда, изпълнителният директор на АОП и на Агенцията по енергийна ефективност приеха съвместни указания, които са публикувани на портала на АОП.

Указанията се отнасят за прилагане на изискванията за енергийна ефективност при доставка на следните продуктови групи:

- офис IT оборудване;

- климатизация и вентилация;
- бяла техника;
- офисно и улично осветление;
- пътни превозни средства.

Към тях е изготвена таблица за класовете енергийна ефективност и съответните нормативни актове, които възложителите могат да използват при дефиниране на своите минимални изисквания. Указанията имат препоръчителен характер и могат да се прилагат за поръчки на стойности както по европейските, така и по националните прагове.

За да може реализацията на инициативите, свързани със зелените поръчки да има по-ефективен резултат в национален мащаб е създадена междуведомствена работна група със задача изработване на национален план за действие за насърчаване на зелените поръчки.

По време на националната конференция за зелени обществени поръчки, проведена в София (17.11.2010 година), Министерството на околната среда и водите (МОСВ) анонсира своето намерение да възложи изцяло "зелена" обществена поръчка. Понастоящем тече изпълнението на сключения договор с предмет "Доставка на 8 000 пакета 100% рециклирана копирна хартия, формат А4" за нуждите на МОСВ.

В резултат от успешно възложената зелена поръчка, МОСВ е изпратило предложение до ЦООП в България, при възлагане на поръчки с предмет доставка на хартия за централната администрация да се включи рециклирана хартия. Потвърдено е, че възлагането на "зелената" поръчка, освен екологосъобразно се е явило и не по-малко икономически изгодно от закупуването на всеки едни друг вид копирна хартия.

Тези примери са публикувани като добра практика в електронния бюлетин за зелени обществени поръчки, издаван от Главна дирекция "Околна среда" на Европейската комисия.

■ Популяризиране на добри практики

Проект "По-нататъшно развитие на механизмите за предварителен контрол на процедури за обществени поръчки"

През 2010 година успешно приключи изпълнението на Туининг лайт проект (Twinning Light Project) по договор BG/2007/IB/FI/03/UE/TWL, програма ФАР "По-нататъшно развитие на механизмите за предварителен контрол на процедури за възлагане на обществени поръчки, финансирани със средства от европейските фондове". Проектът бе реализиран съвместно с унгарски организации, ангажирани с управление на средствата от европейските фондове - Публична компания за регионално развитие (VATI Ltd.) и Агенция за национално развитие на Унгария (National Development Agency).

Целта на проекта бе постигане на по-висока ефективност на осъществяване на предварителен контрол върху процедури, финансирани с европейски средства.

В рамките на проекта се реализираха следните групи от дейности:

- преглед и анализ на системата за предварителен контрол на процедурите за обществени поръчки, финансирани със средства от европейските фондове;
- набелязване на мерки за оптимизация на действащата система за предварителен контрол на процедурите за обществени поръчки, финансирани със средства от европейските фондове.

В съответствие с проектния фиш, реализирането на проекта доведе до следните резултати:

- изготвен е скрининг доклад, съдържащ SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни) на системата за предварителен контрол в България;
- проведена е среща-дискусия по проблемите на предварителния контрол с представители на управляващите органи и междинните звена по оперативните програми в България;
- осъществени са две работни посещения в Унгария, в рамките на които бе проучен опита на различни организации, ангажирани с управление на средствата от европейските фондове, и в частност с осъществяване на предварителен контрол на процедурите за обществени поръчки;
- разработен е стратегически доклад с препоръки за развитие и подобряване на системата за предварителен контрол по отношение на законовата рамка и прилаганите механизми;
- разработени са няколко работни документи и примерни образци на документи за осъществяване на предварителен контрол;
- проведени са три обучения, насочени към различни целеви групи:
 - обучение за обучители на експерти от АОП, гр. Пловдив;
 - обучение на експерти, работещи в управляващите органи и междинните звена по отделните оперативни програми, гр. Пловдив;
 - обучение на експерти от АОП, осъществяващи предварителен контрол върху процедури по възлагане на обществени поръчки, гр. Казанлък.

С реализирането на този Туининг лайт проект Агенцията по обществени поръчки се утвърди като желан партньор за международно сътрудничество и изпълнение на съвместни дейности по програми в областта на обществените поръчки.

Вътрешно и международно сътрудничество

■ Взаимодействие с други институции

Агенцията по обществени поръчки се е утвърдила като отговорен и необходим партньор при взаимодействие с други институции относно провеждането на дискусии, участие в работни групи и кръгли маси по теми, свързани с обществените поръчки.

Анализ на констатираните от органите за последващ контрол несъответствия в областта на обществените поръчки

Съгласно разпоредбите на ЗОП и действащите споразумения между институциите, през изминалата 2010 година в АОП са постъпили общо 360 доклада за извършени одити и инспекции от страна на органите на СП и АДФИ.

Най-често допусканите нарушения, констатирани от контролните органи са следните:

по реда на ЗОП:

- непълно обявление (липса на задължителни реквизити);
- разделяне на обществени поръчки с цел заобикаляне прилагането на ЗОП;
- непредставяне на документи и декларации при сключване на договор за обществена поръчка;
- неизпращане на информация в РОП за сключен договор;
- липса на точни указания за определяне на оценката по всеки показател и за определяне на комплексната оценка на офертата.

по реда на НВМОП:

- непредставяне на документи и декларации при сключване на договор за малка обществена поръчка;
- непровеждане на процедура при наличие на основание за това;
- неизпращане на информация в РОП за сключен договор за малка обществена поръчка;
- липса на точни указания за определяне на оценката по всеки показател и за определяне на комплексната оценка на офертата;
- несъбиране на три оферти.

**Данни към м. декември 2010 година*

Анализът на данните показва, че най-много нарушения се допускат на етапите подготовка на процедурата и сключване на договор. Този факт сочи, че са налице слабости от страна на възложителите при подготовката на процедурите, както и омаловажаване на изискването за представяне на задължителните документи от изпълнителя при сключване на договори.

Работни групи, кръгли маси и дискуссионни форуми

През отчетния период успешно приключи работата на междуведомствената експертна група, сформирана за изготвяне на проекти на подзаконовни нормативни актове, във връзка със създаване на ЦООП. АОП излъчи свои експерти, чиято основна задача бе свързана с привеждане в действие на разпоредбата на чл. 8, ал. 4 от ЗОП. В резултат от дейността на работната група и нейните заключения, с Постановление № 112/04.06.2010 година на Министерския съвет бе създаден този орган, чийто принципал е министърът на финансите.

В сферата на своята компетентност, през 2010 г. Агенцията по обществени поръчки е била представявана и в работни групи, сформирани за:

- разглеждане на методически въпроси по прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки;
- анализ на практиката и предложения за промени в ЗОП;
- изготвяне на национална методология за налагане на финансови корекции по оперативните програми;

- предложение за промени в ПМС № 55 на МС от 2007 година;
- изготвяне на указания, включващи изисквания за енергийна ефективност при възлагане на обществени поръчки;
- участие в обсъждания относно регионалната политика и координация на структурните инструменти – “Работна група 19”;
- участие в постоянната експертна работна група за разглеждане на методически въпроси по прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки при разходване на средствата от фондовете на ЕС;
- създаване на национален координационен механизъм за поддържане и администриране на информация в централната база данни за отстранявания, съобразно Регламент 1302/2008 г.

Тристранни срещи

Продължава утвърдената до този момент практика на АОП за провеждане на процедури по предварително съгласуване съвместно с Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) и Сметна палата (СП), които съдържат становища по принципни въпроси, свързани с прилагане на разпоредбите на нормативните актове в областта на обществените поръчки. През отчетния период са инициирани шест такива процедури. Обсъждани са практически казуси, измежду които:

- прилагане на чл. 45а от ЗОП за услуги и доставки по приложение № 4 от класически възложители - териториални органи на изпълнителната власт и др.;
- използване на критериите за подбор на участниците като показател за оценка на офертите при критерий “икономически най-изгодна оферта”;
- практическо приложение на разпоредбата на чл. 70, ал. 1 от ЗОП и други.

Комитети за наблюдение

В изпълнение на своите задължения като членове и наблюдатели в Комитетите за наблюдение по действащите в България оперативни програми, експерти от агенцията взеха участие в заседанията на Комитетите за наблюдение:

- Комитет за наблюдение на Оперативна програма “Административен капацитет” – м. ноември 2010 година;
- Комитет за наблюдение на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” – м. ноември 2010 година;
- Комитет за наблюдение на Оперативна програма “Конкурентноспособност” – м. декември 2010 година.

■ **Международно сътрудничество**

Ангажиментите на страната в международен план изискват Агенцията по обществени поръчки да изпълнява правомощията си в сътрудничество с Европейската комисия и множество чуждестранни организации. То се реализира под формата на участия в работни групи и конференции, активен диалог с институции от държавите-членки на ЕС и реализиране на проекти с международно участие.

Основно място в международната дейност на АОП има взаимодействието с Европейската комисия. През 2010 година агенцията е представена на пет заседания на Консултативния комитет по обществени поръчки, подпомагащ ЕК при изработването и прилагането на политиките в тази област. На заседанията се дискутират теми като практиката на Съда на ЕС, транспонирането на Директива 2007/66/ЕО относно обжалването, електронни обществени поръчки, антикризисните мерки в областта на обществените поръчки, националните планове за действие в тази област, насърчаване на малките и средни предприятия, оценка на общностното законодателство по обществени поръчки и други. Във връзка с работата на комитета, експертите на АОП са ангажирани и с обмен на информация чрез отговори на въпросници за нуждите на ЕК. Служители на агенцията взеха участие и в шест заседания на сформирания към Комисията работна група по транспониране на новата Директива 2009/81/ЕО, регламентираща възлагането на обществени поръчки в областта на отбраната и сигурността. Наред с това, АОП е представена на две заседания на работната група по икономика и статистика към Генерална дирекция "Вътрешен пазар и услуги" на ЕК, и на една среща на националните експерти по зелени обществени поръчки, организирана от Генерална дирекция "Околна среда" на ЕК. През изминалата година АОП участва в срещи с експерти на ЕК и в рамките на две мисии за оценка на напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка. След промените в ЗОП, в сила от юли 2010 година, са създадени и нормативни предпоставки за засилване на взаимодействието между ЕК и АОП. Агенцията получава нови правомощия в случаите на подадени жалби до Комисията за нарушения в процедури за възлагане на обществени поръчки.

Предвид голямото значение на информационните и комуникационни технологии за постигане на целите на европейските политики в областта, и с оглед функциите на агенцията по поддържане на Регистъра на обществените поръчки, едно от значимите направления в международната дейност на АОП е сътрудничеството в областта на електронните обществени поръчки. През годината агенцията бе представена на две заседания на работната група по електронни обществени поръчки към ЕК и едно заседание на работната група към Службата за публикации на ЕС. Нейни експерти взеха участие и в два международни форума, проведени през месец май. На събитие в Киев, посветено на преговорите между Украйна и ЕС във връзка със Споразумението за свободна търговия, от страна на АОП е изнесена презентация на тема "Въвеждане и използване на CPV кодовете в България - опит, проблеми и преодоляване." В рамките на международната конференция Webit eGov Summit, проведена в София, бе изнесена презентация на тема "Електронни услуги, предоставяни на гражданите от АОП". През годината експертите на АОП се включиха и в работата по обновяване и попълване на данните за България в информационната система eCertis. Тази база данни е създадена по инициатива на ЕК и съдържа богата информация за вида и съдържанието на документите, изисквани и представяни в различните страни на ЕС при процедурите за обществени поръчки.

През годината АОП продължава активното си участие в Европейската мрежа за обществени поръчки, подпомагаща трансграничното възлагане и развитието на националните политики, чрез обмен на информация и сътрудничество на експертно ниво. През месец юли експерти на агенцията взеха участие в пленарно заседание на мрежата, проведено в гр. Рим, Италия под надслов "Мрежата за обществени поръчки: обновяване на международното сътрудничество в областта на обществените поръчки". АОП отговаря и на четири въпросници, разпространени чрез

мрежата. Последните са важен принос към оценката на политиките по обществени поръчки и значението им за други секторни политики, например насърчаването на малките и средни предприятия.

Сред успешните инициативи в международен план, осъществени през 2010 година, е и Туининг лайт проект „По-нататъшно развитие на механизмите за предварителен контрол на процедури за обществени поръчки, финансирани със средства от европейските фондове“.

През годината АОП взе участие в две срещи-дискусии със съветниците по икономически и търговски въпроси към посолствата на държавите-членки на ЕС. На тези събития е представена системата на обществените поръчки в България и измененията в ЗОП, в сила от месец юни тази година. Дискутирани са плановете за промени в нормативната уредба в тази област и са разяснени множество практически въпроси, поставени от чуждестранни компании, участващи в обществени поръчки в страната.

С участието си в множество международни форуми и с реализирането на различни форми на сътрудничество АОП продължи да се утвърждава като компетентен партньор и активен участник в европейския диалог в областта на обществените поръчки.

Осигуряване спазването на принципите за публичност и прозрачност

Изпълнителният директор на Агенцията по обществени поръчки има и редица други правомощия, чрез които се цели защита на обществения интерес. В изпълнение на тези правомощия изпълнителният директор на АОП:

- при получен сигнал може да обжалва пред Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) решения за откриване на процедури, с които са одобрени обявления, съдържащи условия или изисквания, които дават предимство или необосновано ограничават участието на лица в обществените поръчки;
- следи практиката на контролните органи и на органите, отговорни за обжалването на обществените поръчки, така че нормативната уредба адекватно да отговори на обществените очаквания.

■ Обжалване пред Комисията за защита на конкуренцията

През изминалата отчетна година се наблюдава значителен ръст в обема на подадените до АОП жалби и сигнали за допуснати нарушения в процедури за възлагане на обществени поръчки. През 2010 година са получени 155 сигнала, което е с 30 броя повече спрямо 2009 година (125 бр.), или налице е 20%-но увеличение. Тази статистика потвърждава тенденцията отчетена и от предходните години, че бизнесът все по-активно ползва предоставените му законови възможности за защита на своите права и интереси. Само за около 20 % от внесените жалби и сигнали, АОП е установила, че са налице основания за упражняване на правомощието да се обжалва решението на възложителя за откриване на процедурата поради допуснати дискриминационни изисквания.

В случаите, при които е установено, че сигналът или жалбата до АОП не са подадени в законоустановения срок, но има основателни съмнения за нарушения на закона, те

са изпратени на АДФИ за последващ контрол. Когато е преценено, че твърденията в тях са неоснователни, е изготвен отговор до жалбоподателя.

През 2010 година, в резултат на получените жалби и сигнали, агенцията е подала 31 жалби до КЗК срещу процедури на възложители. По-съществените нарушения, послужили като основание да се сезира органът по обжалване са:

- несъобразени със стойността на поръчката изисквания относно икономическото и финансово състояние на участниците (неправомерно определен общ оборот, надвишаващ повече от три пъти прогнозната стойност на поръчката; наличие на финансов ресурс или достъп до кредитна линия в размер, равен на общата стойност на поръчката и други);
- необосновано завишени изисквания спрямо лица от ръководния екип на участника, ангажиран в изпълнението на поръчката;
- изискване за представяне на сертификати за съответствие съгласно определен стандарт без да се допуска възможност за представяне на еквивалентни доказателства;
- необосновано изискване за доказване на опит при изпълнение на договори от предприєдинителни програми и фондове;
- изискване на прекомерен брой референции;
- завишени условия към членовете на обединения – участници в процедурите (минималните изисквания за икономическо и финансово състояние се поставят към всеки от обединението);
- смесване на критерии за подбор с критерии за оценка на офертите;
- включване на показатели в методиката за оценка на офертата, които дават широки възможности за субективизъм при оценяването.

Резултатът от обжалването показва, че КЗК е уважила 18 от подадените жалби и само в 4 от случаите се е произнесла в полза на възложителите, като е установила, че не са налице нарушения в процедурата. По останалите 9 жалби КЗК не се е произнесла по същество, тъй като преди това възложителят е прекратил процедурата и е отстранил твърдяните в жалбата нарушения.

Публичност и прозрачност на информацията, свързана с възлагането на обществени поръчки

■ Поддържане на Регистъра на обществените поръчки /РОП/

Една от основните функции на агенцията е поддържането на Регистъра на обществените поръчки (РОП). Регистърът представлява база данни с информация за всички обявени обществени поръчки и резултатите от тяхното възлагане, включително и информация за изпълнението им. Той е основен инструмент за гарантиране спазването на принципите за публичност и прозрачност, които осигуряват условията за лоялна и честна конкуренция при възлагане на обществените поръчки. Достъпът до информацията е безплатен и се осъществява посредством Портала за обществени поръчки.

В зависимост от приложимия нормативен акт за възлагане на обществена поръчка се използват различни образци на документи. За тяхното попълване е разработен специализиран софтуерен продукт "Редактор на форми". Предвидена е възможност възложителите да упълномощават свои служители да попълват информацията в утвърдените образци, да ги подписват с универсален електронен подпис и да ги изпращат до АОП. Това са така наречените "упълномощени потребители" на РОП. За тях агенцията предоставя два механизма за автоматично вписване на документи в РОП:

- чрез попълване на on-line образци в Портала за обществени поръчки;
- чрез използване на приложението "Редактор на форми", което дава възможност за автоматично въвеждане на документи в базата данни на регистъра.

При тази форма на комуникация възложителите изпращат подлежащата на публикуване информация само в електронен вид съгласно Закона за електронния документ и електронния подпис, без подаване на хартиен носител. Наред с посоченото, отпада задължението за изпращане на обявленията в "Държавен вестник", тъй като АОП служебно извършва това препращане.

Упълномощените потребители могат да ползват и безплатната електронна услуга "Електронен подател" (e-Sender), чрез която агенцията препраща за публикуване в "Официален вестник" (ОВ) на Европейския съюз обявления за обществени поръчки. Броят на възложителите, които са ползвали тази услугата през 2010 година е 182. Броят на препратените документи за публикуване в ОВ на ЕС през годината е 2052. Най-активни потребители на услугата "Електронен подател" са: Агенция "Пътна инфраструктура" с 416 препратени документа, Министерство на здравеопазването с 99 документа и Специализирана болница за активно лечение на сърдечно-съдови заболявания "Света Екатерина" ЕАД, гр. София с 90 документа.

Изложеното по-горе представлява първата фаза от цялостния процес на електронно възлагане на обществени поръчки – електронно обявяване.

Във връзка с промените на законодателството в областта на обществените поръчки през отчетния период, актуализирани са образците "Информация за сключен договор", "Информация за сключен договор от възложител по чл. 7, т. 5 или 6 от ЗОП" и "Решение". В съответствие с направените промени, АОП предостави на потребителите обновена версия на специализирания софтуер "Редактор на форми", както и нова версия на on-line образците.

През отминалата година Службата за публикации към Европейския съюз въведе промени в изискванията към електронния формат на обявленията, подлежащи на публикация в ОВ на ЕС, както и промени и допълнения в правилата за валидация на данните. Предвид това, агенцията е извършила промяна в електронния формат на изпращаните данни и е преминала през всички фази на тристепенната процедура за сертифициране като официално признат електронен подател. Заедно с горното, АОП е сертифицирана като електронен подател и на новия образец – "Обявление за доброволна прозрачност".

Друга услуга, реализирана чрез Портала за обществени поръчки, е възможността за получаване на документацията за участие в обществена поръчка и размяната на въпроси и отговори между възложителя и заинтересованите лица по електронен път.

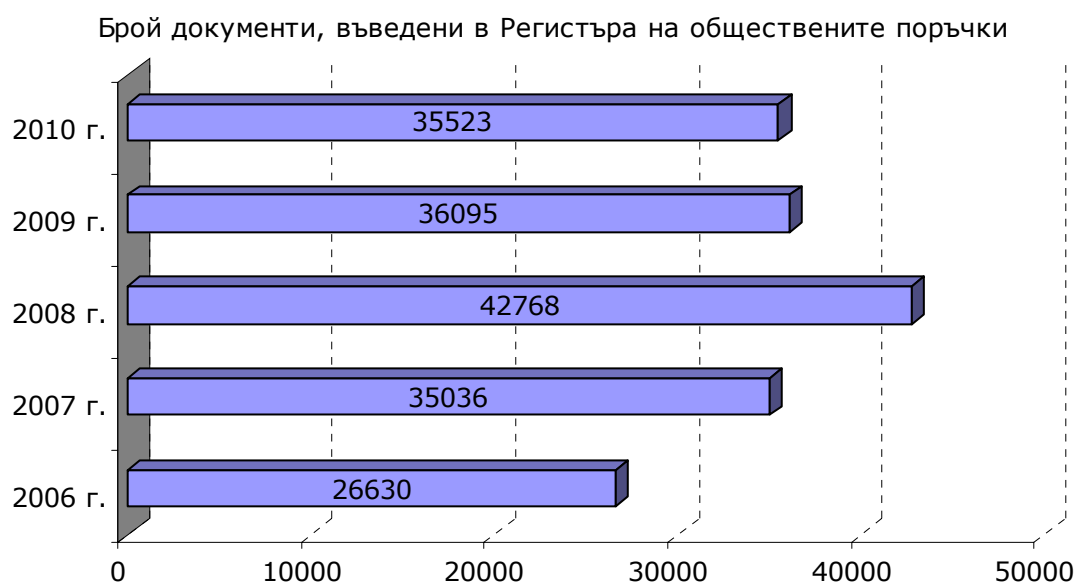
Предоставянето на електронна документация е следващ етап от електронното възлагане на обществени поръчки и един от способите за възприемане и утвърждаване на електронната форма на комуникация между участниците и възложителите. През 2010 година, в 124 процедури за възлагане на обществени поръчки документацията за участие е предоставена по електронен път, което е почти три пъти повече спрямо данните за 2009 година (публикувани 44 електронни документи). Този резултат показва, че нараства интересът към услугата и ползите от нейното прилагане. Усилията на АОП са насочени към популяризиране на тази възможност, която ускорява възлагателния процес и улеснява обмена на информация между субектите, включени в процеса по възлагане на обществени поръчки.

Една от важните функционалности на регистъра е бързото и разширено търсене в базата данни. Чрез разширеното търсене потребителите имат възможност за запазване на дадена комбинация от критерии като шаблон, който може да се използва многократно. Всяко лице може да се абонира и за получаване на автоматично уведомление по електронна поща за публикувани документи в РОП, които отговарят на зададените критерии. Данните показват, че към края на 2010 година в РОП са регистрирани над 9100 шаблона за търсене и са подадени около 7200 заявки за електронен абонамент, които се изпълняват ежедневно. Броят на потребителите, притежаващи шаблони, е над 2200.

Независимо, че основното предназначение на РОП е да осигурява информация на заинтересованите лица, той е и надежден източник на статистически данни, въз основа на които се провежда наблюдението върху пазара на обществените поръчки. Посредством РОП се осигурява и изпълнение на задължението на страната за предоставяне на ежегодни статистически отчети до Европейската комисия. Въведената в регистъра информация подпомага дейността и на контролните органи във връзка с подлежащи на проверка процедури и сключени договори. В изпълнение на официално постъпили запитвания от страна на разследващи органи и прокуратура, агенцията е предоставила 87 справки въз основа на данните от РОП. Посоченото илюстрира значението на регистъра като база данни, а оттам и една от основните задачи на АОП - поддържането на регистъра в отлично техническо състояние, така че информацията да е на разположение на потребителите във всеки момент.

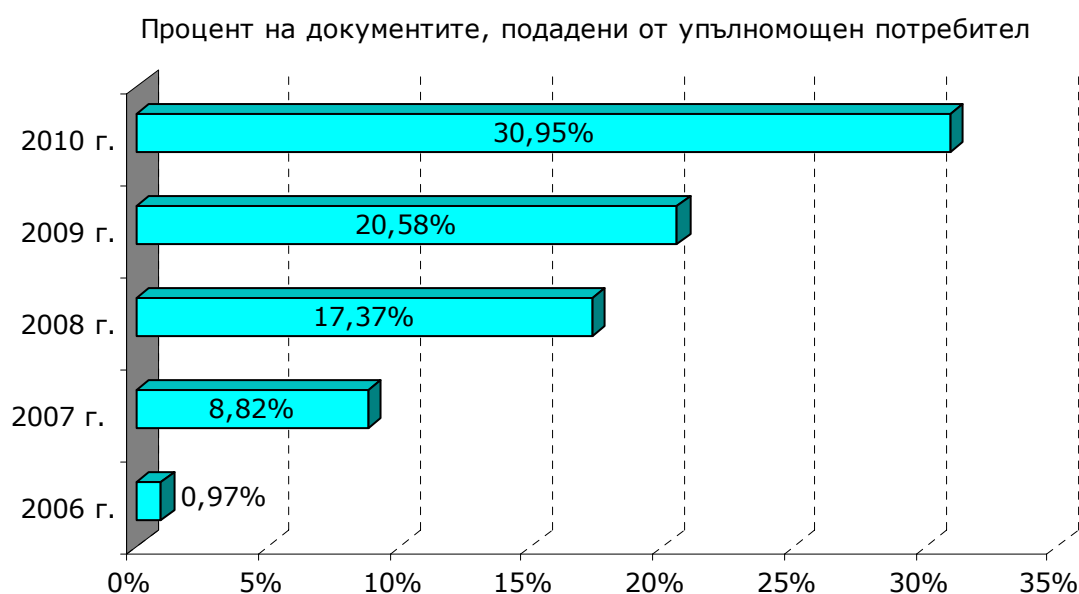
Без съмнение, може да се заяви, че РОП и съществуващата нормативна уредба са двата основни стълба, върху които е изградена системата на обществените поръчки. Доколкото чрез нормативната уредба се осигурява законова среда за управление на обществените фондове, то посредством регистъра тези правила намират реално изражение.

За ролята на РОП може да се съди от информацията за въведените в базата данни документи и тяхната динамика. През 2010 година в регистъра са въведени 35523 документа, което е с 1.58% по-малко спрямо 2009 година. Този показател е логическо следствие от обема обявени процедури, който бележи лек спад в сравнение с предходната година. Същевременно, при преглед на данните за последните три години се забелязва, че тенденцията на спад, регистрирана през 2010 година спрямо 2009 година е незначителна, в сравнение със спадът през 2009 спрямо 2008 година.

Една от ефективните форми за комуникация на възложителите с РОП е чрез така наречения "упълномощен потребител". Данните сочат, че подадените документи с използване на електронен подпис са нараснали с 48.04 % спрямо предходната година, което показва, че тази форма на взаимодействие се възприема положително.

Към края на 2010 година в РОП са регистрирани 679 упълномощени потребители с електронен подпис, изпращащи информация от името на 458 различни възложители. За същия период с електронен подпис са изпратени общо 10995 документа, представляващи почти 31% от общото количество въведени документи. През последните няколко години този процент нараства устойчиво.

В края на отчетната година в регистъра се съдържат данни за над 14700 изпълнители по договори за обществени поръчки и за 2585 възложители.

■ Поддържане на Портала за обществени поръчки

Порталът е централизирана информационна система, която дава достъп до информацията относно всички аспекти на обществените поръчки, систематизирана в отделни тематични области, ориентирани към специфичните интереси на основните групи потребители. Тя се обновява ежедневно. Достъпна е на български и английски език, и е приспособена за ползване и от хора с увреждания.

Представена е организацията и дейността на АОП, нормативната уредба и практиката в областта на обществените поръчки, както и полезни препратки към други интернет ресурси. Целта е да се постигне по-голяма публичност и прозрачност по въпросите, свързани с обществените поръчки. Порталът предоставя актуална информация, съобразена с промените в българската и европейска нормативни уредби и утвърдените добри практики.

Посредством портала безплатно се предоставя и програмният продукт "Редактор на форми".

Чрез услугата "Малки обяви" АОП дава възможност за публикуване в портала за обществени поръчки на обяви за малки поръчки по чл. 2 от НВМОП. Те не се провеждат по предвидените в НВМОП и ЗОП процедури, а чрез събиране на не повече от 3 оферти. Тази услуга е достъпна само за възложителите, притежаващи регистриран упълномощен потребител в РОП. Чрез "Малки обяви" потребителите могат да видят пълния списък с обяви и да извършат търсене в него по определени критерии.

Порталът за обществени поръчки осигурява и възможност на възложителите сами да управляват и редактират свои подстраници с индивидуална информация, като условието за това е те да са упълномощени потребители в РОП. В прозореца "Представяне на възложителя" всяка организация може да предостави разнообразна информация за себе си и своята дейност, включително презентации, снимков материал, разнообразни линкове и други. По този начин се подпомагат възложителите, които нямат средства или възможност да изградят и поддържат свои интернет страници, както и такива, които искат допълнително да популяризират функциите и дейността си.

Чрез публикуване на анкети по различни теми, свързани с практиката на обществените поръчки се осъществява обратна връзка с потребителите на портала. През 2010 година са направени 4 допитвания, в отговор на които са регистрирани над 1500 мнения по зададените въпроси.

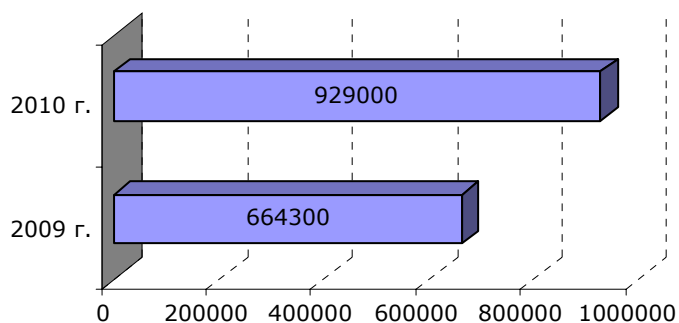
Необходимо е да се отбележи, че на портала се публикуват решения и определения на органите по обжалване. През отчетния период са публикувани 419 решения и определения на КЗК и 45 на ВАС.

Публикувани са и 24 новини, касаещи различни инициативи, събития и дейности, реализирани от агенцията. Ежемесечно се актуализира списъкът на лицата, за които има констатации на АДФИ за нарушения при разходването на средства по програми на Европейския съюз.

Със съдействието на професионалните сдружения и организации в съответния бранш се поддържа списък с външни експерти по чл. 19, ал.2, т.8 от ЗОП. Към края на 2010 година са регистрирани 1942 лица. От тях 641 експерта са подадени от 50 организации, а останалите са вписани въз основа на индивидуални заявления.

През периода на портала е регистриран достъп от над 929000 потребители, което представлява средно по 2545 посещения на ден или увеличение с 39.85% спрямо предходната година. Тези данни налагат извода, че Порталът за обществени поръчки се оценява като полезен и надежден източник на информация.

Брой посетители на Портала за обществени поръчки

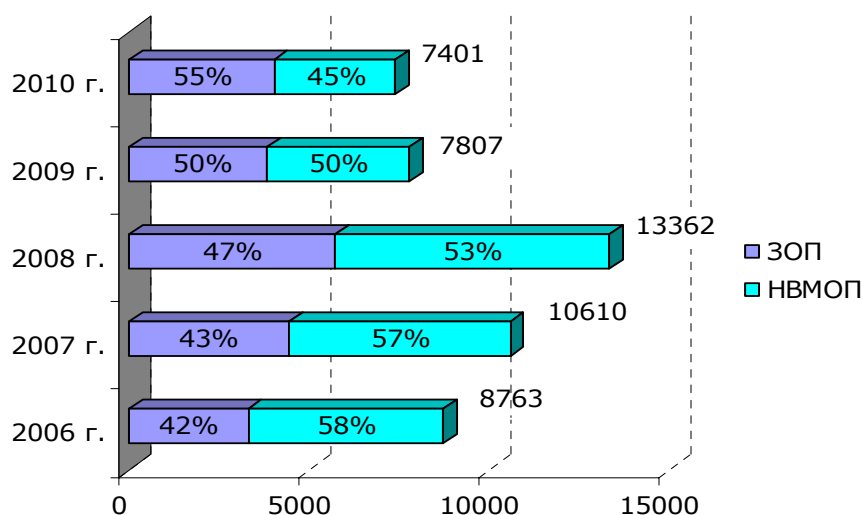

Състояние на пазара на обществени поръчки в България

Обществените поръчки са сфера, чрез която се очаква държавата да управлява ефективното и прозрачно разходване на публичните средства, както и на средствата за дейности с обществено значение. Стремещт е тази цел да бъде постигната посредством съответната нормативна уредба и работата на ангажираните с прилагането ѝ институции, включително администрациите на възложителите на обществени поръчки. От особено значение за изследване състоянието на този пазар е да се познаят неговите характеристики и обем, както и данните, описващи го като специфична част от общия европейски пазар.

АОП е националният орган, извършващ мониторинг на обществените поръчки. В настоящия доклад се съдържат данни за някои от основните, наблюдавани от агенцията, показатели, даващи представа за състоянието на пазара на обществени поръчки в България.

Първият от изследваните показатели се отнася до обема на пазара и неговата динамика.

Както може да се види от графиката, общият брой на обявените обществени поръчки прогресивно нараства в периода от 2006 до 2008 г., след което през 2009 година се отчита спад, който се наблюдава и през отчетния период. Общият брой на обявените обществени поръчки за 2010 година възлиза на 7401. В сравнение с предходната година е регистрирано намаление с 406 процедури. Изразено в относителна стойност то възлиза на 5.2%. Друга характерна особеност на пазара е процентното съотношение между процедурите, възлагани по ЗОП и НВМОП. През 2010 година се отчита 5% увеличение на процедурите възлагани по реда на ЗОП, т.е. продължава тенденцията на намаляване броя на процедурите по НВМОП и увеличаване на тези по закона. Това налага извода, че е налице окрупняване на обществените поръчки.

Също така може да се отчете забавяне на темповете на спад в броя на обявените обществени поръчки.

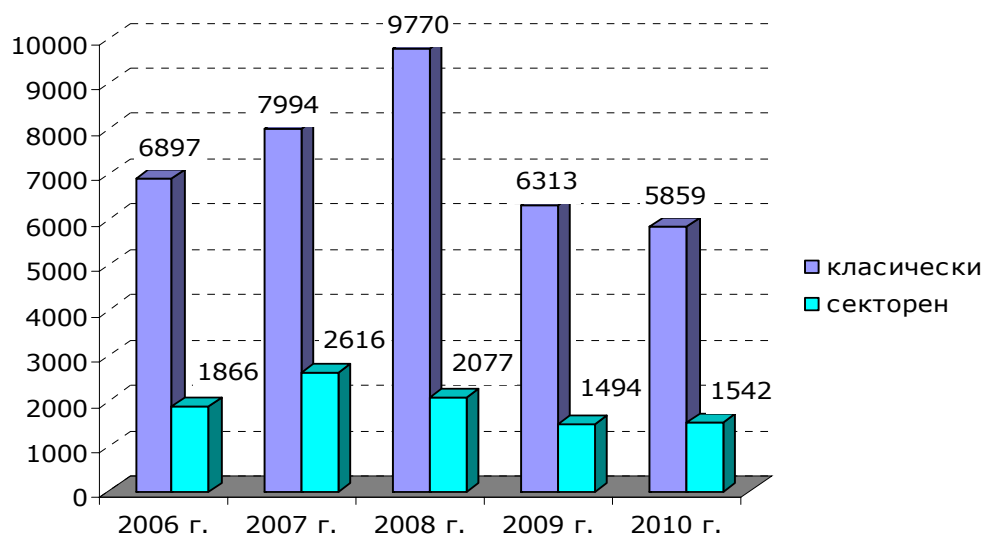
Показател, който бележи ръст през годината, е броят на сключените договори.

общ брой договори		валута	стойност	
2009	2010		2009	2010
15 371	15 755	BGN	9 578 307 088	3 428 236 515
		EUR	345 768 293	243 300 343
		USD	61 932 128	49 866 132
		GBP	147 060	X

Данни към началото на 2011 г.

Данните от таблицата показват, че през 2010 година са сключени общо 15755 договора за възлагане на обществени поръчки. За сравнение, през 2009 година техният брой е бил 15371. Увеличението в този случай е с 384 договора или с 2.5%. За изпълнение на обществени поръчки през 2010 година са изразходвани почти 4 млрд. лева. Средната стойност на един договор възлиза на 252462 лв. спрямо 371591 лв. за 2009 година.

Графиката показва разпределението на обществените поръчки, обявени от двете основни групи възложители.

**Индикатор за активността на възложителите според техния профил е разпределението на процедурите между класически и секторни възложители. Докато класическите възложители са всички онези, които разходват бюджетни средства, то в групата на секторните се включват дружествата, които извършват дейности с обществено значение, такива като водоснабдяване, електроснабдяване, експлоатация на транспортни мрежи и други.*

Спрямо предходните години, през 2010 година класическите възложители са намалили броя на обявените процедури със 7.19%. При секторните възложители наблюдаваме увеличение с 3.11%. Това е показател, че икономическите оператори в ключови стопански сектори запазват инвестиционна активност. Съотношението между броя процедури, обявени от класически и секторни възложители, е 79% към 21% в полза на класическите. Този резултат закономерно произтича от по-големия брой класически възложители.

В таблицата по-долу са представени възложители на обществени поръчки, класирани според броя на сключените договори през 2010 година.

Възложител	Брой на сключените договори
Специализирана болница за активно лечение на сърдечно-съдови заболявания "Света Екатерина" ЕАД	2063*
ТЕЦ "Марица Изток" 2 ЕАД	258
Министерство на здравеопазването	234
"ЕВН България Електроразпределение" АД - Пловдив	181
Столична община	167
Комплексен онкологичен център ЕООД - град София	148
Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД	145
Община Бургас	144
ЧЕЗ Разпределение България АД	135
Държавно предприятие "Фонд затворно дело"	132
Енел Марица изток 3 АД	125
Специализирана болница за активно лечение на сърдечно-съдови заболявания - Университетска национална кардиологична болница ЕАД - София	120
Министерство на отбраната	115
Университетска многопрофилна болница за активно лечение "Свети Георги" ЕАД - Пловдив	115
Медицински университет - София – Ректорат	115
Национална агенция за приходите	114
Министерство на земеделието и храните	113
Министерство на вътрешните работи	112
Мини "Марица Изток" ЕАД - Раднево	104

"Е.ОН България мрежи" АД	103
"АЕЦ Козлодуй" ЕАД	100

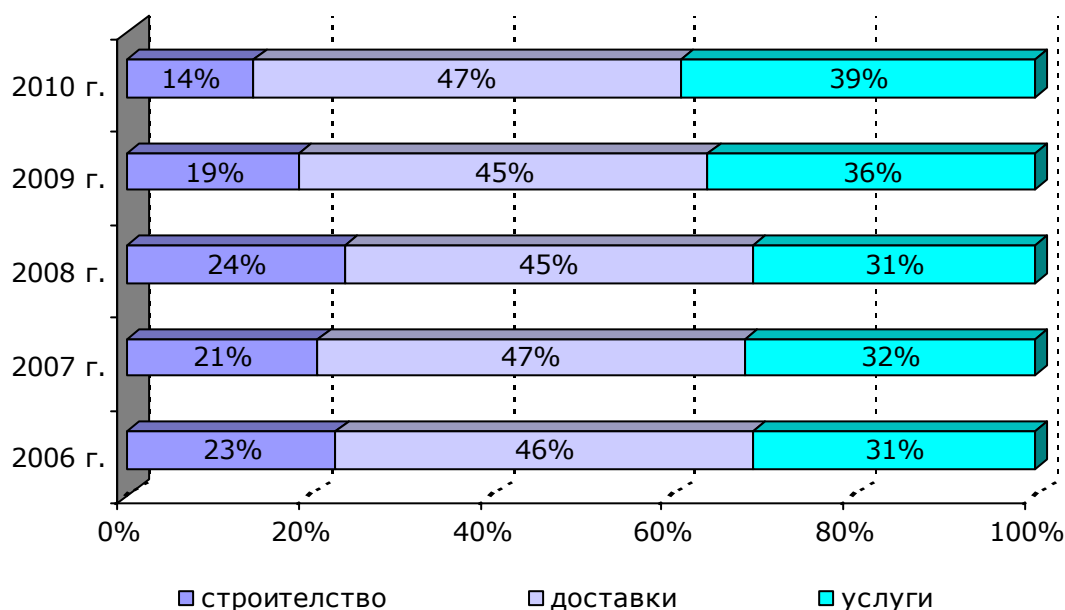
**В справката попадат множество болнични заведения, тъй като в обявените и от тях обществени поръчки са включени голям брой обособени позиции. Това от своя страна води и до по-големия брой договори, отчетени за тези възложители.*

Според стойностите на сключените договори, най-големите възложители в България са както следва:

Възложител	Брой сключени договори през 2010г.	Стойност*
Агенция "Пътна инфраструктура"	148	873 872 871
ТЕЦ "Варна" ЕАД - с. Езерово	29	221 132 832
Министерство на здравеопазването /МЗ/	234	167 328 048
"Холдинг Български държавни железници"	4	163 752 581
Министерство на финансите	87	127 986 271
ТЕЦ "Марица Изток" 2 ЕАД	259	108 654 532
"Е.ОН България мрежи" АД	103	107 175 261
Специализирана болница за активно лечение на сърдечно-съдови заболявания "Света Екатерина" ЕАД	2063	98 738 887
"ЕВН България Електроразпределение" АД - Пловдив	182	78 490 603
"Софийска вода" АД	67	77 235 370
Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"	14	75 816 023
Столична община	187	73 977 904
"АЕЦ Козлодуй" ЕАД	99	59 958 162
Мини "Марица Изток" ЕАД - Раднево	104	59 335 024
ДП Национална компания "Железопътна инфраструктура" /НКЖИ/ - София	57	53 027 976
"Метрополитен" ЕАД - София	16	51 984 201

** Договорите в чужда валута са преизчислени в лева по курса на БНБ към 31.12.2010г.*

Разпределението на процедурите въз основа на техния обект – строителство, услуги или доставки, дава представа за структурата на потребностите на възложителите.

Всеки от посочените обекти има стойностен праг, който обвързва възложителите със задължението да провеждат процедури в съответствие с предвидения нормативен ред.

Представеното разпределение през последните пет години показва запазване на съотношението между строителство, услуги и доставки. По-ясно изразена разлика се наблюдава при процедурите за строителство, които през 2010 година бележат намаление спрямо 2009 година. По отношение на процедурите за доставка и услуга те са съответно 47% и 39%.

За да се добие представа за разпределението на вложените средства, следва да се разгледат възложените договори от гледна точка на тяхната стойност и в зависимост от обекта им.

Обект на обществената поръчка	Стойност*	
	2009	2010
Строителство	2 547 614 332 лв.	1 245 747 899 лв.
Доставки	1 886 766 694 лв.	1 910 930 067 лв.
Услуги	1 276 972 171 лв.*	820 853 504 лв.

Договорите в чужда валута са преизчислени в лева по курса на БНБ към 31.12.2010 година

* От стойността на услугите за 2009 г. е изключена стойността на един договор на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за извършване на обществени превозни услуги с железопътен транспорт на особено висока стойност - 4 628 387 000 лв.

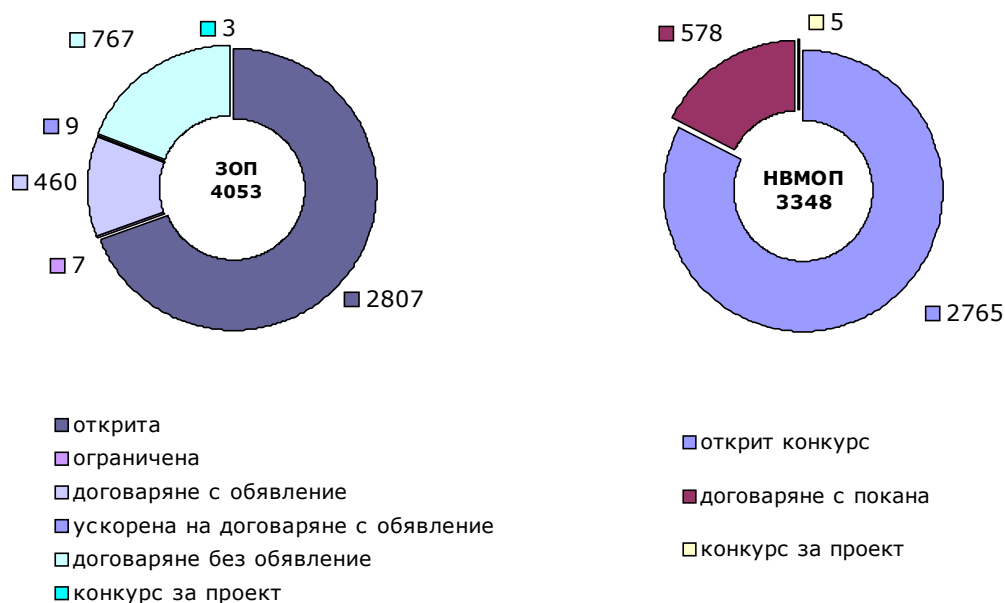
Общата стойност на сключените през 2010 година договори за обществени поръчки е почти 4 милиарда лева. В сравнение с предходната година, стойността на договорите за строителство е намалела с 51%, а тази на доставките се е увеличила с 1.28%.

Прегледът показва намаляване на стойността на сключените договори за услуги в сравнение с 2009 година.

Може да се отбележи, че на фона на спада при строителството и услугите е налице увеличение на дела на поръчките за доставки.

Следващият съществен показател за анализ е разпределението на поръчките за 2010 г. според вида на избраната процедура в рамките на приложимия нормативен акт.

Графиките по-долу показват използваните от възложителите процедури за избор на изпълнители на обществени поръчки.

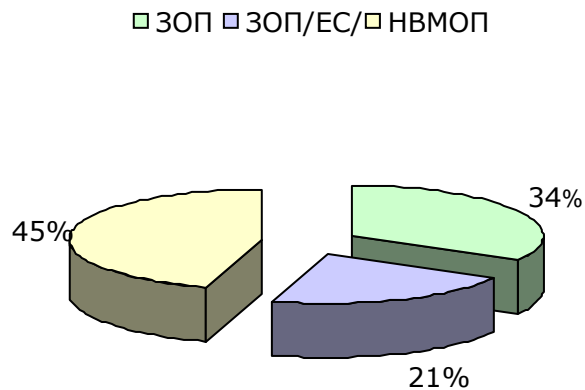
Видно от изложените данни откритата процедура по ЗОП, респективно откритият конкурс по НВМОП са най-често избирани от възложителите. Те заемат над 75% от общия им брой.

Друг важен фактор за състоянието на пазара на обществени поръчки е броят на процедурите на договаряне без обявление, които съставляват около 18% от всички процедури открити по реда на ЗОП. По този индикатор е налице положителна тенденция, изразяваща се в намалението на този вид процедури спрямо 2009 г., когато договарянията без обявление са 837 или 21 % от общия дял процедури по ЗОП.

Това е и един от най-съществените индикатори за резултатността от осъществявания от АОП предварителен контрол за законосъобразност на решенията за откриване на процедури на договаряне без обявление на основание чл. 19, ал.2, т. 24 от ЗОП.

По отношение оценката на значението на обявените в страната обществени поръчки спрямо общия европейски пазар е необходимо да се представят данни за дела на процедурите над праговете по чл. 45а от ЗОП. Това са тези обществени поръчки, чиято прогнозна стойност изисква да бъдат обявявани чрез Официален вестник (ОВ) на ЕС. През 2010 година българските възложители са обявили общо 1578 такива

процедури на европейския пазар, което е с 24.84% повече в сравнение с процедурите обявени през 2009 година. Тези данни са в подкрепа на извода, че възложителите са възприели подход за окрупняване на обществените поръчки.

Видно от графиката, обявените в ОБ на ЕС обществени поръчки съставляват около 21% от общия брой и около 39% от процедурите, обявени по ЗОП т.е. пазарът на обществени поръчки започва да се доближава като характеристики до общия европейски пазар.

Основни приоритети за 2011 година

Основният приоритет, който си поставя агенцията през 2011 година, е актуализирането, развитието и усъвършенстването на приложимото законодателство в областта на обществените поръчки. Постигането му ще бъде реализирано чрез осигуряване на транспониране в националното законодателство на новите директиви на ЕС в областта, както и чрез прецизиране и опростяване на правилата за възлагане.

В тази връзка и в рамките на своите правомощия АОП ще осъществи следните дейности:

- Преглед и анализ на практиката за възлагане на обществени поръчки;
- Изготвяне на концепция за промени в законодателството по обществени поръчки през 2011 г.;
- Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки;
- Създаване на работна група за транспониране на директива 2009/81/ЕО за обществените поръчки в областта на отбраната и сигурността.

Сред важните приоритети на агенцията за следващата година ще бъдат и следните дейности:

- Оказване на методическа помощ при прилагането на нормативната уредба в областта на обществените поръчки, с цел законосъобразност и ефикасност при разходване на публичните средства;

- Разширяване на обхвата и повишаване на ефективността на осъществявания от агенцията предварителен контрол;
- Утвърждаване на единна практика за възлагане на обществени поръчки;
- Утвърждаване на АОП като надежден партньор в областта на сътрудничеството по европейски въпроси и международното сътрудничество;
- Развитие на сътрудничество с контролните органи, управляващите органи и междинните звена на оперативните програми за обсъждане на практически казуси, възникнали при прилагането на ЗОП;
- Добавяне на нови функционалности и разширяване кръга на информацията, подлежаща на публикуване в Регистър на обществените поръчки.
- Разработване на нови и актуализиране на съществуващите образци за обществени поръчки;
- Популяризиране на темата за зелените обществени поръчки и изготвяне на стратегически документ за развитието на зелените поръчки в Република България;
- Развитие и повишаване квалификацията на служителите от администрацията на агенцията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът на системата на обществени поръчки и конкретните показатели, които я характеризират са основание за предприемане на действия, преследващи определен резултат.

Тенденцията на спад в обема обявени процедури за възлагане на обществени поръчки, отбелязана през 2009 г., продължава и през 2010 г. като намалението възлиза на 5.2%. Този показател не е равномерно разпределен между двете групи възложители – класическите възложители са намалили дела на процедурите със 7.19%, докато секторните бележат увеличение от 3.11%. Наложената строга финансова дисциплина на класическите възложители и ясно очертаните приоритетни дейности за разходване на бюджетни и извънбюджетни средства логично водят до реализирания по-малък обем обявени процедури. От друга страна, налице е съпътстващ положителен ефект от този подход, който се изразява в увеличени брой обществени поръчки, обявени в Официален вестник (ОВ) на ЕС. През 2010 г. са обявени 1578 такива процедури, което е с ¼ повече в сравнение с процедурите обявени през 2009 година. Разгледани в общ контекст получените резултати налагат извода, че понижаването на броя процедури се компенсира от стойността (вероятно и сложността) на обявените обществени поръчки.

Осъществяването на предварителен контрол върху процедури, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове по чл. 19, ал. 2, т. 22 от ЗОП се утвърди като изключително полезна дейност. Общата стойност на проверените проекти на документации за възлагане на обществени поръчки е приблизително 2 млрд. лева, което недвусмислено илюстрира значението на този контрол. Нещо повече, наличието на случаи, при които за обществени поръчки, попадащи извън обхвата на предварителния контрол, възложителите изпращат изготвените от тях документации за предварителна проверка, показва, че

упражняването на тази дейност се възприема като адекватна и надеждна подкрепа в полза на възложители и участници.

Горното дава основание да се заяви, че в края на двегодишния период от осъществяването на предварителния контрол, АОП е припозната като гарант за защита на обществения интерес. По-нататъшните усилия следва да са насочени към разширяване обхвата на ефективност, при необходимост и чрез промяна на нормативната уредба.

Що се отнася до правомощията по чл. 19, ал. 2, т. 24 от ЗОП същите са реализирани в съответствие с прогнозирания обем на процедурите договаряне без обявление. Анализът на втората година от началото на осъществяване на предварителен контрол еднозначно показва, че тази дейност на агенцията се утвърди като ефективен инструмент за превенция.

Във връзка с отговорността на агенцията за въвеждане на изискванията на европейското законодателство в националната уредба успешно бяха възприети правилата на Директива 2007/66/ЕО. Наред с основните промени, са направени и някои изменения, с цел прецизиране на разпоредбите и улесняване прилагането на Закона за обществените поръчки.

В обобщение може да се изведе общото заключение, че АОП е необходима и полезна администрация със съществени отговорности. Тя се явява контактна точка на страната и с партньорите от Европейския съюз. Изпълнението на възложените й функции показва висока степен на ефективност. В агенцията е съсредоточен и основния административен капацитет, отговорен за хармонизиране на законодателството, методическа подкрепа, предварителен контрол и информационно обслужване на процесите свързани с обществените поръчки.

МИГЛЕНА ПАВЛОВА

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР